

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek

over de klacht van

Dupont

tegen

VTM Nieuws

Met drie mails van 13 januari 2022 dient mevrouw Michèle Dupont een klacht in tegen VTM Nieuws, die ze op vraag van VTM Nieuws verduidelijkt in een vierde mail van 27 januari. Aanleiding is een reportage van 11 januari 2022 onder de titel *Lijst van horecazaken waar je zonder Covid Safe Ticket toch nog binnen mag*. Hoofdredacteur Michiel Ameloot van VTM Nieuws antwoordt met een brief van 3 februari, waarop Michèle Dupont reageert met een mail van 14 februari 2022.

Een rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft via videoconferentie een hoorzitting gehouden op 31 maart 2022. Michèle Dupont woonde de hoorzitting bij. Voor VTM Nieuws waren Michiel Ameloot, journalist Rob Van Herck en chef deontologie Jo Buggenhout aanwezig.

DE FEITEN

De reportage gaat over de Facebookgroep *Waar ben je welkom zonder CST?* De journalist vertelt dat hij zich lid maakte van de groep en daarop een lijst ontving met 120 horecazaken waar je ‘zagezegd zonder CST binnen kan’.

Hij gaat in de reportage op pad met een verborgen camera. In een eerste zaak mag hij binnen zonder Covid Safe Ticket, al vraagt de dienst wel om te doen alsof ze zijn CST scant. Na het eten maakt hij zich bekend en vraagt om een reactie. Die krijgt hij, maar anoniem. De reactie komt uitgetikt en voorgelezen in beeld.

Daarna zegt de journalist dat hij ook in andere zaken probleemloos terecht kan zonder CST, terwijl de gevel met uithangbord en naam van een ander café in beeld komt. Hier getuigt de kelner wel voor de camera. Met zijn naam en de naam van het café in een tekstbalk zegt hij dat hij er geen probleem van maakt als mensen het CST niet willen laten scannen omdat hij twijfelt aan de veiligheid ervan, aangezien zijn zoon, die twee keer werd gevaccineerd, toch twee keer positief testte. De journalist besluit dat de eigenaar van één zaak die hij bezocht kwaad reageerde toen ze hoorde over de lijst.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

KLAAGSTER is eigenaar van het café waarvan de kelner voor de camera getuigde. Zij zegt dat haar café de regels naleefde en het CST wel opvroeg en dat de journalist haar zaak niet zonder haar toestemming in beeld had mogen brengen.

De journalist heeft klaagster niet gecontacteerd en haar niets gevraagd, terwijl zij de zaakvoerder is van het café. Hij heeft een personeelslid aangesproken en zijn persoonlijke mening gevraagd. Die heeft zijn persoonlijke mening gegeven en dat is op televisie uitgezonden alsof hij de zaakvoerder was en de mening van de zaak weergaf. Het gaat echter om de persoonlijke mening van de kelner en niet om het standpunt van klaagster, terwijl haar

zaak met naam en toenaam in beeld komt. De journalist heeft niet gevraagd of hij de naam van de zaak mocht vermelden. Andere cafés zijn onherkenbaar in beeld gebracht.

De kelner heeft aan de journalist en zijn cameraman bij het binnenkomen gevraagd om hun CST te scannen. Toen ze dat niet wilden omdat het café volgens hen op een lijst zou staan waar men binnen kon zonder CST, heeft de kelner geantwoord dat hij daar niets van wist en dat hij niet bevoegd was om verdere controle te eisen. Toch laat de reportage uitschijnen dat klaagster en haar personeel het CST nooit scannen, wat niet zo is. Klaagster heeft haar personeel nooit opdracht gegeven om niet te scannen.

De journalist heeft de kelner gemanipuleerd en geprofiteerd van zijn onwetendheid. Wat hij heeft gezegd klopt, behalve de passage over de lijst. Maar de journalist heeft een kort stuk uit het interview geknipt en uit de context getrokken, waardoor de zaak van klaagster in een slecht daglicht is gesteld. Terechte bemerkingen waarin de kelner zei dat het vreemd is dat minderjarige jobstudenten het CST moeten scannen en over schending van de privacy zijn niet uitgezonden.

De kelner heeft klaagster een sms gestuurd en gebeld om te zeggen dat hij een interview had gegeven, met de melding dat in het interview niets werd gezegd over het café en dat hij enkel zijn persoonlijke mening had gegeven. Klaagster ging er vanuit dat het interview buiten was opgenomen en niet in het café. De kelner mag zijn persoonlijke mening geven, maar niet in naam van klaagster of haar zaak.

De journalist had klaagster moeten contacteren en aan haar toestemming vragen om het café in beeld te brengen. Dat is niet gebeurd. De kelner is niet de gerant van de zaak, zoals VTM Nieuws zegt in zijn repliek. Uit de volledige opname van het interview blijkt dat de journalist herhaaldelijk vraagt of de kelner wel zeker is dat hij wil reageren, terwijl hij er niet aan denkt om de zaakvoester te bellen. Klaagster zegt dat ze door de reportage haatberichten heeft ontvangen en dat klanten zijn weggebleven uit haar café.

Klaagster ontkent ten slotte dat zij haar café op de lijst heeft gezet of dat zij de lijst heeft opgemaakt, maar in essentie gaat het daar niet om, zegt ze. De kern van de zaak is dat de naam van haar café is vermeld bij de persoonlijke mening van haar kelner, zonder haar medeweten of toestemming.

VTM NIEUWS zegt dat de journalist zich kenbaar heeft gemaakt als journalist van VTM Nieuws, dat hij aan de gerant/kelner herhaaldelijk heeft gevraagd of hij akkoord ging om te reageren en dat hij te horen heeft gekregen dat de gerant/kelner via sms contact had genomen met de zaakvoester. Op basis daarvan heeft hij te goeder trouw zijn werk gedaan.

Klaagster ontkent niet dat haar medewerker zijn toestemming heeft gegeven voor het interview. De medewerker heeft op geen enkel moment aangegeven dat er geen informatie over de zaak kenbaar gemaakt mocht worden. Hij wist dat hij herkenbaar in beeld zou komen en dat ook het café herkenbaar zou zijn aangezien het interview binnen werd opgenomen.

Het was niet nodig om klaagster te contacteren en toestemming te vragen aangezien de kelner zich voordeed als verantwoordelijke of gerant van de zaak. Iemand die alleen staat in een zaak en op dat moment de zaak runt en zich zo voordoet, kan worden gezien als gerant. De man maakte geen enkel voorbehoud rond een mogelijke toestemming van klaagster.

Het eerste contact met de kelner is opgenomen met verborgen camera. In dat gesprek heeft de journalist verwezen naar de lijst op Facebook waarna de kelner zijn persoonlijke mening heeft gegeven. Vervolgens heeft de journalist zich bekendgemaakt, heeft hij toestemming gevraagd om de verborgen opnames uit te zenden en heeft hij een interview gevraagd. De medewerker heeft ingestemd en dat interview is uitgezonden. Zoals blijkt uit de volledige opname heeft de journalist uitvoerig en herhaaldelijk gevraagd of de gerant/medewerker wilde reageren en of hij zeker was dat hij dat voor de camera wilde doen en niet anoniem. Telkens opnieuw heeft hij bevestigd dat hij voor de camera en met vermelding van zijn naam wilde reageren.

In het interview verwijst de gerant/medewerker uitvoerig naar zijn zaakvoester. Hij legt uit waarom hij niet scant en zegt duidelijk dat dit gebeurt in opdracht van zijn bazin. Als klaagster zegt dat de kelner daarin onwetend is, valt dat moeilijk te begrijpen. Er moet tussen hen toch een afspraak gemaakt zijn om niet te scannen.

De medewerker heeft klaagster op het moment van de opname ingelicht over het interview. In de tien minuten tussen de verborgen opname en het interview voor de camera heeft hij haar een sms gestuurd die hij aan de journalist heeft getoond. Als de journalist op die manier door de gerant te woord wordt gestaan, is er geen reden om nog iemand anders te contacteren. Klaagster wist dat haar werknemer een interview had gegeven en heeft hem daarover geen uitleg gevraagd.

Op een na wilden alle zaken die de journalist heeft bezocht geanonimiseerd worden. Enkel in de zaak van klaagster stemde de gerant in met een interview met vermelding van zijn naam en binnen in de zaak. Daarom is de naam van het café getoond en vermeld in de tekstbalk.

VTM Nieuws heeft nooit beweerd dat in het café van klaagster helemaal geen CST-scans werden uitgevoerd. In het uitgezonden interview geeft de gerant/medewerker aan dat hij er geen probleem van maakt als mensen het niet willen, waarmee hij impliciet zegt dat hij er wel om vraagt maar dat het geen gevolgen heeft als de klant weigert.

Er zijn uit het interview geen passages weggelaten die een voor klaagster gunstiger of genuanceerder beeld zouden geven van de uitspraken van de medewerker/gerant, wel integendeel. Uit de beelden van de volledige opname blijkt dat het interview passages bevatte die voor klaagster helemaal problematisch zouden zijn geweest. Die passages zijn weggelaten omdat ze niet nodig waren voor de reportage. Maar er is niets essentieels weggelaten waardoor de kijker misleid zou zijn over de draagwijdte van het gesprek.

BESLISSING

Met de Facebooklijst, de verborgen opname bij aankomst in het café en het volledige interview met de kelner beschikte de journalist over voldoende elementen om de inhoud van zijn reportage over de controle van het Covid Safe Ticket in het café van klaagster te onderbouwen. Na de verborgen opname heeft hij zichzelf en het doel van zijn optreden duidelijk bekendgemaakt. Hij heeft aan de medewerker herhaaldelijk gevraagd of die herkenbaar wilde getuigen. De medewerker heeft, in welke hoedanigheid dan ook, ingestemd met een interview en heeft de journalist aangegeven dat hij de zaakvoester (klaagster) daarvan op de hoogte had gebracht. Gegeven die context is de Raad van oordeel dat de vermelding van de naam van het café geen beroepsethische fout uitmaakt. Er zijn ook geen aanwijzingen dat het interview met de medewerker niet getrouw is weergegeven.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel:

De klacht is ongegrond.

Brussel, 21 april 2022